

ZOEKTOCHT
NAAR GELUK

ZOEKTOCHT NAAR GELUK

Hans Terol

Een waar gebeurd verhaal over Peter Schouw
voor en tijdens de tweede wereldoorlog

© 2019 Hans Terol
Omslagontwerp: Niels Terol
ISBN: 9789402197822

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op
welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de auteur.

www.hansterol@kpnmail.nl

Eygelshoven, voorjaar 1931.

Zojuist heeft de ploegbaas van Staatsmijn Emma in Hoensbroek het einde van de dagdienst gefloten. Mijn vriend Martin schiet mij aan.

“Wacht buiten de poort effe op mij, dan gaan we verder praten..”

's Middags hebben we tijdens de schaft grootse plannen beraamd. We zouden nog maar twee dagen mijnwerker zijn om direct daarna naar Amerika te vertrekken. Jarenlang hebben we ondergronds keihard geploeterd. Nu zijn we het zat. We zijn nog jong. Allebei 16 jaar en we willen wel eens iets anders!

We zijn gek op cowboyfilms en na het zien van die laatste hebben we besloten om ook zo'n Amerikaanse paardenheld te worden.

Over twee dagen is het eindelijk zover. Dan gaan we via Heerlen en Maastricht naar Antwerpen. Daar willen we ons gaan aanmonsteren om regelrecht per schip naar Amerika te varen. Morgen is het betaaldag en hebben we middagdienst. Dan moeten we om kwart over twee de schacht in.

“Martin, heb je alle spullen in orde? Ik ben er in ieder geval helemaal klaar voor.”

“Maak je geen zorgen Peter, ik heb mijn tandenborstel ingepakt, lijkt me voldoende.”

Als we de volgende dag onze middagdienst achter de rug hebben en ons loon hebben geïncasseerd, praten we onderweg enthousiast over de grote overtocht.

“Goh man, ik ben blij dat het bijna zover is,” besluit Martin opgewekt, *“nog één nacht werken tussen die zwarte rotzooi in de klote mijn en dan pleite! Heerlijk.”*

's Nachts droom ik alleen maar over cowboys en ik natuurlijk de grote held.....

De volgende dag gaan we 's avonds voor de laatste keer de 600 meter diepe schacht in. We kijken elkaar aan, maar zeggen niets. Het zullen zenuwen zijn. Onze ouders weten niets van onze onderneming, maar ook onze vrienden en collega's niet. Eigenlijk niemand dus. Maar over enkele jaren kunnen ze allemaal trots zijn. Want dan zijn we echte cowboys!

Na onze nachtdienst gaan we voor de laatste keer met de schachtlift 600 meter omhoog. Dan staan we eindelijk voor de poort om nooit meer terug te keren naar die zwarte hel.

“Peter, verstop je zondagse kleren straks stiekem buiten bij het huis, want als we morgen zogenaamd onderweg naar het werk zijn, halen we ze te voorschijn en gaan we zo snel mogelijk naar Antwerpen. Oké?”

Het is ruim een uur lopen om naar huis te gaan. Ik ben nogal bang uitgevallen, vooral omdat het weggetje zo donker is. Om de paar minuten kijk ik gespannen en angstig om me heen. Want mijn broer heeft ooit eens een gedaante zien zweven. En mijn buurvrouw weet te vertellen, dat dit de geest is van een man die hier vroeger vermoord is en daardoor geen rust kan vinden.

Als ik langs de bewuste plek loop, waar mijn broer die gedaante heeft zien zweven, krijg ik alweer de zenuwen. Ik voel mijn hart in mijn keel kloppen. Een koppel patrijzen schiet langs mij heen en ik zak van schrik bijna door mijn knieën. Om tien over twaalf ben ik eindelijk thuis. Alles in diepe rust.

Mijn moeder wacht nooit op de mannen die een late dienst hebben. Mijn broers hebben vroege dienst en dan staat het potje middageten al vanaf 6 uur 's morgens op het fornuis te sudderen. De aardappelen zijn dan net gestoofde peertjes en

de groente zie je verdwijnen in de pruttel. Nu moet ik voorzichtig zijn. Mijn zondagse kleren uit de kast halen en buiten op de heide verstoppen. Ook de plaatjes met mijn favoriete filmsterren als Tom Taylor, Tom Mix en John Wayne gaan mee. Nog even naar de WC. Zo'n 20 meter buiten ons huis. Ook die 20 meter zijn altijd weer een verschrikking. Het is pikdonker en ik schijt in mijn broek van de angst.

Gelukkig, nog maar één nachtje slapen.....

We nemen de bus richting Heerlen. Daar stappen we over op de trein richting Maastricht/Antwerpen. We arriveren 's middags na een vermoeiende reis in de Belgische havenstad en gaan op zoek naar een goed restaurant. Bij Hotel Wielemans staat een vriendelijke vrouw bij de ingang.

"Is het restaurant al open?" vraag ik haar.

Onze magen hebben al een tijdje geen goede maaltijd gehad en bovendien moeten de kelen ook weer eens worden gesmeerd.

"Ja hoor, het restaurant is open vanaf 12.00 uur," antwoordt de vrouw.

Wij haasten ons naar binnen. Een groot, rijkelijk gevuld buffet staat klaar met koude en warme gerechten. We kiezen allebei voor de eiergerechten. Na die heerlijke maaltijd en enkele slokken cola, zegt Martin voldaan: *"Zo, dat was een heerlijke uitsmijter. Nu moeten we eigenlijk nog wapens zien te krijgen, want als je cowboy wilt worden, dan moet je toch eerst schietters hebben."* Hij heeft gelijk.

Na afgerekend te hebben gaan we op zoek naar een wapenhandelaar. We hoeven niet lang te zoeken om ons te vergapen aan een winkel vol met indrukwekkend schiettuig. Zonder problemen kopen we twee colts en munitie. We betalen 200 franc aan de handelaar.

Trots als een pauw zoeken we een rustig plekje op om onze nieuwe aankoop uitvoerig te bekijken.

"'t Benne wel jofele dingen, hè Peter, zal ik 'm eens proberen?"

"Ben je gek, Martin, je hebt niet eens een vergunning, stop weg dat ding!"

"Ach man, je bent een schijtert. Maar uuuh, effe wat anders, hoeveel geld hebben we eigenlijk nog?"

"Misschien net genoeg om één nacht in een derderangs hotelletje te slapen. Kom, laten we gaan zoeken."

We vinden uiteindelijk een plekkie. Geen sjeke natuurlijk, maar we kunnen er een nacht doorbrengen voor een zacht prijsje. Op de kamers spelen we wat met de colts. We willen het laden snel leren. We richten op elkaar en maken gekke schietgeluidjes. Wonder boven wonder zonder ongelukken..... De volgende morgen gaan we vroeg op pad om in de haven ergens aan te monstereen. We proberen van alles. Maar niemand heeft ons nodig.

“Dat is nog niet zo eenvoudig, Peter!”

We geven echter niet op. Opeens zien we een oud, waggelend kereltje. Hij zou wel eens een schipper kunnen zijn. Althans, zo ziet hij er naar uit.

“Zeg schipper, weet jij voor ons ergens werk op een boot, we zitten zonder.”

“Och, ik weet wel wat, ga meer effe mee naar de kroeg.” aldus het vriendelijke baasje.

We stappen een donkere kroeg binnen. Daar blijken veel gepensioneerde zeemanslieden hun dagelijkse neutje in te nemen.

“Zo, neem eerst maar eens een lekkere pint en dan gaan we eens kijken of er iets voor jullie is.” De ouwe zeerot heeft het opvallend naar zijn zin.

Maar in plaats van aanmonstereen of over schepen te praten die naar Amerika varen, wordt het ene pintje na de andere aangeboden. Dat blijkt niet goed te werken. We vinden alcohol wel lekker, maar voor een enkel keertje. En dan maar één of hooguit twee glaasjes. Eigenlijk zijn we alcohol dus niet gewend. En zeker niet met deze hoeveelheid en snelheid....

Opzet zal zeker in het spel zijn geweest van die ouwe zeeschuimer. Hij en zijn ouwe maatjes hebben ongetwijfeld de grootste lol gehad.

We worden de volgende ochtend wakker in een soort duingebied aan de overkant van de Schelde. *“Hoe komen we*

in godsnaam hier terecht,” merkt Martin luid gapend op, “waar zitten we eigenlijk. Au..au...godskolere, mijn kop. Alles draait.”

“We zijn erin geluisd, Martin. Die ouwe zeeschuimer heeft ons hartstikke dronken gevoerd.”

We beseffen, dat we dus niets zijn opgeschoten. Ons doel om aan te monstereen is voorlopig mislukt. We staan op en gaan eens kijken hoe we naar het centrum kunnen komen. Gelukkig hebben we onze wapens nog.

“Zullen we die dingen maar weer verkopen?” stelt Martin voor, “Van dat geld kunne we weer es wat eten. Ik rammel! En als we hebben gegete, dan gaan we naar Frankrijk, naar Parijs. Daar kunnen we misschien wel aanmonstereen om naar de States gaan...”

“Oké Martin, maar dan wil ik eerst nog even een paar schoten lossen, voor we ze gaan verkopen.”

We schieten onze colts leeg. Een prachtig geluid. In de verte zien we een paar Belgische soldaten die het geluid natuurlijk ook hebben gehoord. Met een stierengang komen ze op ons af.

“Hebben jullie iemand zien schieten in de buurt?” vraagt de hijgende sergeant.

“Nee edelachtbare, maar ik merkte het wel, want de kogels vlogen om mijn oren,” liegt Martin heel ad rem.

De soldaten zoeken verder en wij liggen in een deuk.

Vervolgens lopen we richting het dorp St. Anneke. Een voorstadje van Antwerpen. Er is kermis en veel muziek. Langs de kraampjes pikken we ongemerkt wat snoep. Logisch als je geen geld hebt. We hebben honger. Maar bij het laatste kraampje worden we gesnapt en moeten het op een lopen zetten. Uitgeput zijn we na een kwartiertje weer bij de Schelde. Op de oever zien we enige schepen op het droge liggen.

“Kijk daar eens, wat een mooie schepen,” terwijl ik me verbaas, want *“Waarom zouden ze die schepen op het droge hebben gelegd?”*

Weten wij veel van eb en vloed? We kijken lange tijd verbaasd naar die schepen. Dan komt plots een dikke schippersvrouw naar buiten vanuit haar dijkhuisje.

“Wat motten jullie hier?”

“Wij zijn op zoek naar werk en we hebben geen geld om eten te kopen en we moeten weer helemaal naar Holland terug lopen.” lieg ik.

“Wacht maar effe, dan krijg je een stuk brood en een paar frank om de rivier over te steken.”

Dolgelukkig zijn we dat er toch nog zulke goeie mensen op de wereld zijn. We gaan snel naar Antwerpen. Om naar onze wapenleverancier te gaan.

“Achteraf hebben we spijt uw colts te hebben gekocht. Wilt U ze weer terugkopen?”, vraag ik met vriendelijke stem.

“Ik geef jullie 50 frank voor die twee colts.”

“Da’s helemaal mooi. Je hebt ons 100 frank laten betalen en dan ook nog per stuk, ” stamel ik. *“Ja vriendje, graag of niet, hoor?”*

De handelaar is onvermurwbaar. Ik zie hem lichtelijk grijnzen. De sjacheraar. We besluiten het toch maar te doen. Want we barsten van de honger. En met dit geld kunnen we weer wat eten kopen. Maar we gaan ons eerst eens goed bezinnen op de komende dagen. Want van het teveel zuipen van pinten hebben we ons lesje wel geleerd....

De volgende ochtend vertrekken we heel vroeg richting Frankrijk. Althans..... dat denken we. We hebben geen papieren of paspoort. We trekken dan ook zoveel mogelijk door landerijen en velden om een aanhouding te vermijden. Soms rusten we even uit. Maar haast is geboden om zo snel mogelijk Parijs te bereiken. Het wordt na vele omzwervingen alweer schemerig. We barsten van de honger en dorst. Maar we hebben ook geen geld meer. We lopen langs een kasteel, waar nog licht brandt.

“Kom Peter, laten we aankloppe en een boterham vrage.”

Ik sla de klopper een paar keer op de deur. Niemand doet open. We besluiten achterom kijken.

“Kijk nou es, Martin, er staan drie meisjes in de keuken!”

Martin komt als een hazewind en klopt opgewonden op de ramen. De meisjes reageren lichtelijk geschrokken. Maar ze staan ons gelukkig meteen te woord.

“Lieve meiskes, we hebben de hele dag gelopen,” probeer ik netjes en met mijn beste Nederlands uit te leggen, *“Zouden jullie zo vriendelijk willen zijn om ons van proviand te voorzien? We hebben geen geld, maar wel enorme honger.”*

“Natuurlijk,” reageert één van de meiskes heel spontaan, *“zoek maar uit, er is van alles!”*

Martin kan zijn ogen niet geloven.

“Wat benne jullie lief voor ons. Ik beloof jullie, dat ik jullie later zal verrasse en dan kom ik op een paard.”

De vette knipoog van Martin naar de meisjes wordt met een verlegen gegiechel beantwoord. We nemen het er flink van. De meisjes hebben ons heerlijk verwend, waardoor we weer een heel andere kijk op de mensen krijgen. Er zijn dus toch nog goeie onder ons.....

Na ons buikje volgevreten te hebben nemen we dankbaar afscheid. We zouden best wel voor de gezelligheid nog even willen blijven. Maar we hebben afgesproken zo ver mogelijk proberen te komen voordat het echt donker is.

“Lieve meisjes, bedankt en wie weet, tot gauw, op mijn schimmel....” knipoogt Martin nog eens vet naar de dames. Het gegiechel verstomt als zij de deur dichtslaan. Aardige meisjes. We lopen nog twee uurtjes. Dan is het pikdonker. We vallen doodvermoeid in slaap nabij een schuur op een verlaten stuk weiland. Totaal geen idee waar we ongeveer zijn.

De volgende morgen gaan we verder richting Frankrijk. Na een paar uur lopen, zien we in de verte mannen in uniform.

“We moeten nu wel haast bij de grens zijn,” merk ik op, *“want kijk maar eens voor je uit, een marechaussee.”*

Opvallend genoeg ziet hij er precies zo uit als bij ons in Holland. Wanneer we bij die mannen arriveren vraagt één van hen: *“Zo jongens, waar komen jullie vandaan en waar gaat de reis naar toe?”* We reageren stomverbaasd. Dat hij zo goed Nederlands spreekt. Ik vertel hem dat we Hollanders zijn. Op weg naar Parijs om daar werk te zoeken.

“Zo,” antwoordt de man glimlachend, *“je gaat dus van Antwerpen via Raamsdonksveer naar Parijs?”*

We hebben in de gaten, dat we helemaal verkeerd zijn gelopen!

We worden prompt onder bewaking op transport gesteld tot Roermond. En van daaruit weer naar onze woonplaats Eygelshoven. We zijn precies om twee uur weer thuis. Vervuild en vermoeid. Mijn moeder lijkt boos. Maar ook opgelucht.

“Waar waren jullie in godsnaam. Wat denken jullie wel. Vader is helegaar over de rooie en komt straks om 3 uur thuis en dan ben je nog niet klaar, vriendje!”

Gelukkig is de moederliefde niet helemaal weg. Ze geeft mij te eten en een warm bad. Voor drie uur smeet ik hem weer. Bang voor mijn vader, want *“als ie me ziet, zal ie me hartstikke doodslaan....”*

Ik ga naar Martin. Zijn vader en moeder waren behoorlijk boos.

“Ik mot het niet nog één keer flikken om te vluchten,” vertelt Martijn, *“want anders hoef ik er nooit meer in te komen”.*

Martin lijkt daar erg gevoelig voor te zijn.

“Sorry Peter, maarre..... ik denk dat ik het avontuur effe gedag moet zegge. Ik heb geen zin in gezeik met mijn ouwelui.”

We geven elkaar een hand.

Ik begrijp het.

Ik slenter een beetje in de omgeving van Eygelshoven. Plots kom ik een oude schoolvriend tegen. Hij gaf vaak aan ook cowboy-ideeën te hebben.

“Zeg Jaap, heb je zin om met mij op stap te gaan?”

Ik zeg natuurlijk niets over mijn fiasco met Martin.

“Gewoon, weg uit dit gat en dan ergens aanmonsteren om naar Amerika te gaan?”

Jaap is onmiddellijk geïnteresseerd. Ik word lichtelijk opgewonden en voel weer de drang om zo snel mogelijk ergens aan te monsteren.

“Kijk,” vervolg ik, *“je moet eerst wat proviand gappen om enkele dagen te kunnen overleven. Bij mij valt niks te halen en ik hoef er voorlopig ook niet meer thuis te komen, want mijn vader heeft een ogie op me.”*

Jaap begrijpt de boodschap. Na een uurtje komt hij terug met enkele broden en worst. Een nieuw avontuur met een nieuwe vriend wordt vanaf nu serieus. De eerste nacht nemen we onze intrek in een oude werkkeet bij een grindgroeve. Om geen pottenkijkers te krijgen maak ik een bordje met de tekst: *“Besmettingsgevaar”*.

De volgende dag gaan we op roof uit. We stelen bij diverse boerderijen aardappels, wortels, tomaten en appels. Volgeladen lopen we naar onze keet. Daar ontdekken we tot onze ontsteltenis, dat er een inval is gedaan door de marechaussee.

“Zo jongens, zo laat nog op de been? We zullen jullie wel even naar huis brengen, bovendien is hier ook nog besmettingsgevaar.....”

We proberen tegen te stribbelen. Vooral omdat ik bang ben dat mijn vader mij dood zou slaan. De marechaussee neemt ons mee. Op ongeveer 50 meter voor mijn ouderlijk huis stoppen we.

“Hier woon ik en bedankt voor het wegbrengen!”

De man aarzelt, maar laat mij gelukkig gaan. Hij kijkt nog even of ik inderdaad voor de deur aanklop. Dat doe ik. Maar uiteraard zo zacht dat er nauwelijks iets viel te horen. Tenslotte vertrekt de marechaussee. Mijn hart gaat tekeer. Gelukkig hebben mijn ouders, maar vooral mijn vader, niets gemerkt. Jaap heeft niet zulke strenge ouders. Zijn moeder is een paar jaar geleden overleden. Zijn vader gelooft het allemaal wel en is heel makkelijk. Daarom ga ik naar hun huis om met Jaap nieuwe plannen te maken. Om een poging te wagen om ergens aan te monstereen. We zijn echter hartstikke moe. In een hooiberg van een nabij gelegen boerenhofstee vallen we al snel in slaap.....

De volgende ochtend lopen we een beetje door het dorp. We ontmoeten een kennis die in een woonwagenkampje woont. Vlak aan de Duitse grens. Hij komt op ons af.

“Willen jullie iets extra’s verdienen?”

Jaap en ik kijken elkaar enthousiast aan en antwoorden volmondig *“Ja graag!”*

“Jullie hoeven alleen maar een aantal pakken en dozen uit Geilenkirchen over de grens te zetten.”

Natuurlijk weten we dat het gewoon smokkelen is. Als je avontuur zoekt en je wilt overleven, dan moet je wel. We happen maar al te graag toe. En al gauw blijkt dat we margarine moeten smokkelen. In Holland moet namelijk veel belasting op die boter betaald worden. Iedere nacht sjouwen we vanuit Geilenkirchen dozen vol met margarine om die aan de Hollandse bakkers te leveren.

De zaken gaan goed. Maar helaas blijkt mijn maat Jaap niet zo snugger. Hij praat met het hele dorp Eygelshoven vol trots over onze smokkelavonturen. Het gevolg is, dat de commiezen ons regelmatig in de smiezen houden. Menigmaal moeten we dan hard lopen om niet gepakt te worden. Maar op een dag is het te laat voor Jaap.

Ik ontkom nog op tijd, maar hij wordt in zijn kraag gevat. Door zijn geklets wordt die kennis van het woonwagenkamp ook gearresteerd. Geen smokkelzaken meer. Jaap gaat door zijn geklets lange tijd brommen.

Intussen is het mijn moeder gelukt om mijn vader te overtuigen, dat ik “nooit” meer zou vluchten. Ik moest beterschap beloven door een baantje te vinden. Legaal of illegaal. Ik probeer het in ieder geval tot mijn 18^e vol te houden.....

1933, twee jaar later.

De werkloosheid wordt steeds heviger en er is bijna geen voedsel meer te krijgen. Alleen via bonnen kun je een beetje brood ontvangen. Vaak ook nog oud. Mijn vader werkt nog steeds in de mijn, 14 uur per dag. Voor een hongerloon, dus thuis wordt het er niet beter op.

Ik ben inmiddels 18 jaar en wil weer weg uit Eygelshoven. In het dorp heb ik op een affiche gelezen, dat jonge mensen koloniaal kunnen worden. Maar daar heb je toestemming voor nodig van de ouders. Veel moeite en vol goede belofes moet ik ervoor doen om die goedkeuring te verkrijgen. Uiteindelijk lukt het.

Ik reis af naar Nijmegen om me te melden bij het KNIL in de Prins Hendrikkazerne. Ik word goedgekeurd, waarna me wordt verteld, dat we alles op krediet kunnen krijgen. Dat is niet tegen dovemans oren gezegd. Je hoeft pas te betalen als je handgeld ontvangt. Meestal kort voor het vertrek naar Nederlands Indië.

Ik koop allereerst een maatuniform, twee horloges en nog wat snuisterijen. Ik schrijf mijn goede vriend Martin een brief om te vragen of hij langs wil komen om weer te praten over eventuele plannen.

Hij is gekomen, maar we mogen slechts enkele minuten praten. Ik geef hem tenslotte één van mijn horloges en heb hem sindsdien nooit meer gezien.

Er wordt appèl geblazen voor alle nieuwelingen en we gaan vervolgens naar de theoriezaal. *"Mannen,"* schreeuwt de sergeant, *"ik zal jullie nu de krijgstucht voorlezen!"*

Ik schenk er niet veel aandacht aan, want nagenoeg bij elke regel wordt de doodstraf genoemd. Ik heb meer oog voor plekken in Nijmegen, waar we niet mogen komen.

“En in de Pepergas mogen jullie absoluut niet komen!” benadrukt de sergeant.

Nieuwsgierigheid kriebelt bij mij en ik vraag een Zeeuwse jongen om na afloop van de dienst eens te kijken, waarom we niet in de Pepergas mogen komen.

Ook de Zeeuw lijkt nieuwsgierig. Gerrit heet hij. Eenmaal aangekomen, weten we meteen waarom onze aanwezigheid niet op prijs wordt gesteld.

“Kijk nou es, Peter, allemaal lekkere wijven!” roept Gerrit opgewekt.

“Meisjes van lichte zeden?”, bedenk ik mezelf, lichtelijk in paniek, *“Mijn God, ik heb eigenlijk nog nooit omgang gehad met meisjes....!”*.

“Ga je mee naar binnen, schat?” vraagt zo’n grote blonde aan mij. *“Nee, want ik heb geen geld.”*

Ze ziet echter mijn dure horloge om mijn pols en zegt: *“Maar schatje, dat geeft toch niet. Voor dat klokkie doe ik het ook wel, hoor?”* Bleu als ik ben, vertrek ik met Gerrit als een hazewind. Ook mijn nieuwe vriend heeft geen geld bij zich.

Gerrit bevalt me eigenlijk wel, alleen zijn taaltje is soms moeilijk te verstaan. Hij komt uit Kattedijk.

We praten veel met elkaar en voelen ons best wel tevreden met dit leventje. Samen een biertje drinken en lol maken.

Als ik denk aan vroeger in de mijnen, dan is dit een rijk bestaan. Thuis kreeg ik maar vijftig cent en nu ontvang ik elke week 2 gulden en 10 cent. Helemaal voor mezelf.

Pakje sigaretten voor een dubbeltje, bioscoop een kwartje en de rest voor drank. Dat mag je toch een gouden tijd noemen?

Ik leer Nijmegen goed kennen en kom in aanraking met een meisje, dat nogal verkikkerd op me lijkt. Bijna iedereen heeft er wel een meisje, want rondom de kazerne lopen er tientallen om mannen te zoeken.

Hun ogen zijn echter voornamelijk gericht op de premie van 300 gulden, die de soldaten krijgen als ze naar Nederlands Indië gaan. En als het dan zover is, dan worden de soldaten

onder begeleiding van veel tromgeroffel naar het station gebracht en al die “lieve” meisjes lopen er dan snikkend achteraan. Ze beloven dat ze al die jaren zullen wachten. Zo gauw de trein vertrekt , zitten ze alweer bij een ander op schoot.

Dat verkikkerde meisje van mij is ook zo'n type.....

Een oudgediende roept mij op het kazerneplein toe. *“Hé joh, je hebt nu al twee weken lang omgang met die slet. Weet je wel, dat ze een jong heeft en hartstikke rot is?”*

Ik begrijp niet, waar hij zich mee bemoeit. Van binnen kook ik, maar hij is wel een kop groter, ouder en veel sterker. Toch wil ik er het mijne van weten. Bovendien, wat bedoelt ie met “hartstikke rot”?

Ik kan het woord rot in geen enkel verband brengen met mijn meissie. Van een kindje krijgen, oké, dat begrijp ik nog wel. Maar rot?

Als kind ben ik altijd erg groen gehouden, ik heb weinig ervaring dus. Maar ik vind mijn meisje best wel lief en aardig. Zeker voor mij. Als ze rot is, denk ik, dat ze misschien wel erge pijn moet hebben of zo. Maar dan zou ze het mij toch gezegd hebben?

“Waar bemoei je je eigen mee, man!” schreeuw ik heel stoer naar hem toe, maar hij is al te ver om het goed te horen. Na mijn dienst zou ik met mijn meissie wandelen op het Valkhof. Nelly heet ze.

“Je meisje staat aan de poort te wachten.”, vertelt een oude koloniaal mij en ik snel naar haar toe.

“Pas maar op met jouw blondje, dat je niet ziek wordt. Ze heeft al meer jongens een lekke “sim” bezorgd, ha, ha, ha,....”

De oude man verdwijnt gniffelend in de kazerne.

Ik begrijp er niets meer van. Rot en sim zijn mij vreemd en ik besluit gewoon naar mijn Nelly te gaan. Eigenlijk meer mijn “vriendje”, want ik heb nog nooit serieuze omgang met meissies gehad.....

“Dag schat!”, begroet ze mij spontaan met een heerlijke glimlach en een paar prachtige benen onder dat erg korte rokje.

“Zullen we vandaag maar niet naar het Valkhof gaan, maar ergens anders?” vraagt ze mij lief.

Ik vind alles goed, hoewel het op mijn lippen brandt een aantal vragen aan haar te stellen over wat er door die ouwe koloniale allemaal gezegd is.....

Samen lopen we naar een wielersbaan, alwaar veel struikgewas is. Ze begeleidt me naar een stil plekje tussen de struiken. We gaan gezellig naast elkaar zitten en met opvallende genegenheid streelt ze met haar vingers op mijn lichaam.

Maar eerst die vragen.....

“Zeg Nelly. Weet je, dat er op de kazerne gezegd wordt, dat je verrot bent en een kindje hebt!?”

“Wat? Wie vertelt dat dan?” vraagt ze verbaasd, maar ook nogal boos. *“Wel, onder andere die sergeant Zijlstra.”*

“Potverdomme,” vloekt ze furieus, *“Ik zal je eens laten zien dat ik niet verrot ben!”*

En ze steekt haar wijsvinger in haar onderbroek, maakt een draaiende beweging, waarna een bebloede vinger onder mijn neus wordt gehouden.

“Geloof je nu, dat ik goed ben?”

Nu weet ik al helemaal niets van menstruaties en zo. Ik denk na en steek een sigaret op.

“Maar dan ben je toch verrot, want dat is toch bloed dat aan je vinger zit? Hoe kan dat nou, Nelly? Je moet maar vlug naar een dokter,” reageer ik onschuldig.

Ze kijkt me onthutst aan. Haar ogen worden groot, niet echt mooi, eerder angstig. Ze wordt zelfs beledigend. *“Zeg boerepummel! Houd jij je zo stom of ben je zo stom?”*

Ik weet hierop niets te zeggen en eigenlijk vind ik haar opeens ook niet meer zo lief. Ongemerkt valt mijn brandende sigaret op mijn mooie cape, waardoor een flink brandgat ontstaat. Die cape moet ook nog worden betaald. Ik ben teleurgesteld.

“Nelly, ik ga maar eens, ik heb nog veel te doen.”

Ze blijft razend, staat op en loopt zonder iets te zeggen weg.

Teruggekomen op de kazerne, vertel ik hele verhaal aan mijn Zeeuwse vriend Gerrit, die na het aanhoren van mijn relaas bijna van zijn stoel valt van het lachen.

“Man, jij moet wel veel gemist hebben in je jeugd. En vooral met meiden!”

Gerrit vertelt me uitgebreid alles over de maandelijkse cyclus bij vrouwen en dat een druiper voor lekke sim staat.

We besluiten samen nog enkele biertjes te drinken in de stad.

Op de markt aangekomen zien we een biggenhandelaar.

“Kom op,” zegt Gerrit, *“we gaan een beetje lol maken!”*

Gerrit kijkt niet op een cent.

“Wat kost één big?” vraagt Gerrit aan de handelaar.

“Voor jou 5 gulden!”

“Wat?” ontploft Gerrit, *“Ben je wel goed wijs? Die kleine pestvarkentjes kosten bij ons in Zeeland amper een gulden. Ik geef je 2 gulden.”*

Na het bekende handjeklap krijgt Gerrit de big mee voor 3 gulden. Met dat beest gaan we naar de Broerstraat, één van de drukste winkelstraten van Nijmegen. Ik ben benieuwd wat Gerrit bedoelt met lol maken.

“Zo, lief biggetje, zoek jij maar eens jouw vrijheid op. De groeten, hè!”

En hij laat de big los, die vervolgens knorrend en gillend door de mensenmassa loopt. Vooral gillende vrouwen lijken het biggetje nog meer aan te sporen harder te knorren. Het wordt een kostelijk volksvermaak en wij liggen krom van het lachen. En dat voor 3 gulden.....

Op naar het café, waar we ons flink bedrinken. En dan gaat het licht uit.

’s Morgens op het politiebureau op het Valkhof worden we wakker. De wacht van onze kazerne haalt ons op, waarna we 8 dagen streng arrest krijgen. Die dagen lijken jaren, maar ik kan tenminste eens rustig nadenken over hoe nu verder met vrouwen. Want Nelly’s ervaring zit me nog steeds niet lekker.

Na een paar dagen weet ik het van me af te zetten en mijmer ik op de laatste arrest dag *“Gelukkig zijn er nog andere Nelly’s...”*

's Zomers is het altijd verplicht baden in de Waal. In het begin vind ik dat vreselijk, want ik hou helemaal niet van water, laat staan baden! Ik ontkleed me wel. Net als de anderen, maar ik ga er niet in, nooit van mijn leven. Ik ben eigenlijk hartstikke bang van water.

Het is me drie keer gelukt om ongemerkt niet te baden, maar dan komt die Indische cadet van de Militaire Academie naar me toe.

“Nu moet je eens goed naar me luisteren. Denk je nu heus, dat ik het niet gezien heb, dat je niet hebt gebaad? Ik zou er nu maar eens als de sodemieter in gaan!”

“Het is mij te koud en trouwens, ik kan ook niet zwemmen.”

“Je moet er toch in, want verzuipen kun je niet, het is hier niet zo diep.”

Die man weet niet wat angst voor water betekent. Maar ja, ik heb ook angst voor die man, dus ik stap maar het water in.

Als het water tot even boven mijn navel komt, krijg ik een heel raar en akelig gevoel van binnen. Ik zucht heel diep en dan ruik ik het water. Ik krijg het doodsbenuwd. En die stomme cadet blijft maar aandringen. *“Het is een order om nu helemaal het water in te gaan!”*

Ik geef echt geen pukkel meer, hij bekijkt het maar.

“Kom er maar uit en maak je klaar voor arrest!”

Ik denk *“Het is uit met mijn koloniale periode”*.

Ik word door de wacht opgehaald en naar de kazerne gebracht. Ik zou er meer van horen, wordt er gezegd. De dienst gaat echter een week lang gewoon zijn gangetje, totdat ik uiteindelijk toch door de commandant ontboden wordt. Met angst in de broek sta ik in de houding voor de strenge leider, die voorleest.

“Bij verstek voor de Krijgsraad te Den Bosch ben je veroordeeld. Ingaande heden ben je uit de Militaire Dienst

ontslagen op grond van punt 6 zijner verbandacte. Heeft u nog iets te zeggen?"

"Ja commandant! Wat betekent punt 6 zijner verbandacte?"

"Dat betekent wangedrag! En nu inrukken!"

Teleurgesteld ben ik. Al mijn plunje zou ik moeten inleveren, maar ik geef het allemaal aan mijn kameraden, want zij kunnen het nog best gebruiken. Het gevolg is wel, dat het allemaal van mijn traktement wordt ingehouden. Ik krijg uiteindelijk geen cent, ik heb zelfs tekort. Mijn horloges, buitenmodeluniform en caféschulden zijn nooit betaald. Gelukkig krijg ik nog wel een vervoersbewijs naar Heerlen. Maar mijn soldatenleven is definitief voorbij.....

Het is inmiddels aan het schemeren, wanneer ik het tuinhok bij mijn ouders open. Mijn moeder is pannenkoeken aan het bakken, als ik opeens voor haar sta. Ze schrikt.

“Wat doe jij hier? Ben je met verlof?”

“Ja, maar dan met groot-verlof. Ze hebben mij voor de flauwe kul ontslagen. Maar ik ga wel weer werk zoeken, hoor.”

Gelukkig is mijn vader in de late dienst en komt pas middernacht thuis. Die nacht kan ik echter niet slapen, want door de dunne wanden hoor ik geroezemoes tussen mijn moeder en vader. Aan de zware basstem van mijn vader tegenover het lichte stemmetje van mijn moeder merk ik al snel dat er niet zo aardig over mij wordt gesproken. Eigenlijk heeft mijn moeder niets te vertellen. Ik probeer iets van het gesprek te volgen, maar val door de vermoeidheid in slaap.

Gelukkig word ik de volgende ochtend weer vroeg wakker en smeer ‘m als een hazewind. Ik heb geen zin dat mijn vader me even de les gaat lezen. En dat gaat nooit zonder slag of stoot. Letterlijk.

Ik neem enkele worsten mee en “leen” de fiets van mijn broer.

Onderweg richting Maastricht werk ik de worsten weg als mijn ontbijt. Dat blijkt geen goede keus, want ze waren zo vet, dat ik misselijk word en een acute diarree krijg. Maar desondanks bereik ik toch Maastricht. En omdat ik geen enkele cent te makke heb verkoop de fiets voor 12 gulden.

Ik ga naar een logement, waar ik enkele dagen probeer bij te komen van die ellendige diarree. Die twaalf gulden gaan net zo hard op als dat ik ze voor die fiets gekregen heb. Geld op, dus moest ik uit het logement!

Ik slenter door de stad en kom vervolgens bij een park, waar een soldaat op de bank zit. Een soldaat van het Leger des Heils. We raken in gesprek en ik vertel hem mijn ellende. Hij lijkt goedmoedig.

“Ik kan je voorlopig wel onderdak geven. Ga maar mee.”

Ik krijg bij het Leger soep en brood. Maak kennis met enkele andere Heilsoldaten, maar ook zusters. Eén van hen geeft me zelfs geld.

“Hier Peter, ik heb wat centjes voor je, zodat je met de trein naar Utrecht kunt. Daar hebben ze bij het Leger nog wel plaats voor je om te werken.”

Ik weet niet wat me overkomt. Een heel andere wereld. Op het station wuift de zuster me na en roept: *“God zegene je, Peter!”*

Bij het Leger in Utrecht ervaar ik een negatief beeld. Mannen die met handkarren lopen en meubelstukken sjouwen tot bloedens aan toe. En dat allemaal voor een stuk brood en soep.

Mijn verlangen om naar Amerika te gaan komt weer bij me op. Ik probeer een lift te krijgen, richting Rotterdam. Dat lukt erg vlot en binnen drie uur sta ik op een kade in die grote haven. Ik barst van de slaap.

Nu heb ik ooit eens gehoord, dat je lekker op de schepen kunt slapen, als je maar voorzichtig een stil plekje probeert te vinden. En die vind ik op één der grotere schepen en al gauw val ik in diepe slaap, almaar dromend over Amerika.....